

СИЛАБУС
з дисципліни «Теорія державного управління»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
281 «Публічне управління та адміністрування»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

1) **Красноручький Олексій Олександрович**, д.е.н., професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

<http://new.khntusg.com.ua/staff/krasnoruckij-oleksij-oleksandrovich>

2) **Пререквізити.** Базові знання з дисциплін: «Історія України», «Історія держави і права», «Основи законодавства»

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Державна служба», «Основи публічного управління та адміністрування», «Державне та регіональне управління».

3) **Коротка анотація дисципліни** (загальна характеристика, особливості, переваги). Дисципліна "Теорія державного управління" спрямована на формування у студентів фундаментальних знань про державне управління, як суспільне явище, як функцію, як систему з притаманною їй організаційною та функціональною структурою, як складний процес до якого залучаються державні і громадські інституції, оволодіння вміннями реалізувати завдання та приймати рішення, що стосуються різних аспектів та рівнів державно-управлінської системи на основі базових принципів державного управління та управлінських технологій.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати: теоретичні основи державного управління; характер взаємин між державою та особистістю; сутність й специфіки державного управління; принципи і закономірності державного управління; особливості політичної системи України; структуру влади, форми державного управління; механізми і методи державного управління; основи законності та відповідальності у сфері державного управління; процедури і технологій прийняття управлінських рішень; критерії оцінювання результативності та ефективності державного управління.

вміти: формулювати проблеми та пріоритети суспільного розвитку; організувати публічні заходи; готувати виступи та презентації; працювати з нормативними документами; користуватися методиками оцінки результативності та ефективності окремих заходів державного управління; давати оцінку комплексу проблем державного управління; готувати і приймати управлінські рішення; відслідковувати та оцінювати тенденції державного управління; аналізувати і впорядковувати взаємозв'язки між органами державної влади, органами державної влади та органами місцевого самоврядування; пропонувати підходи до удосконалення організаційних структур управління; формувати «дерево цілей» державного управління; дискутувати, аргументовано відстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;

4) **Мета та основні задачі дисципліни.**

Метою вивчення дисципліни є надання здобувачам вищої освіти знання про державне управління як специфічну форму впливу на економічну, соціальну та духовну сфери життєдіяльності людей, ознаки та функції держави, цілі та методи державного управління, сформування у студентів потрібний рівень професіоналізму діяльності у сфері управління.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання:**

- формування розуміння, знань та умінь щодо реалізації завдань державного управління,
- виконання функцій держави,
- формування державної політики стосовно економічних і соціальних процесів у суспільстві,
- оцінки результативності та ефективності державного управління.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців розуміння, знань та умінь щодо реалізації завдань державного управління, виконання функцій держави, формування державної політики стосовно економічних і соціальних процесів у суспільстві, оцінки результативності та ефективності державного управління, здатність досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, здатність вирішувати проблеми в професійній діяльності, здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

5) **Організація навчання.**

Система оцінювання

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Змістовний модуль 1. «Теоретико-методологічні основи теорії державного управління»				27
Пояснювати змістовні відмінності теорій державного управління; знати сучасні концепції управління та публічного адміністрування; вміти представляти та аналізувати державне управління як систему; знати сутність управлінської діяльності, її характерні риси, стадії; використання методів і технологій управлінської діяльності; формування «дерево цілей» державного управління.	Лекція	Державне управління – системне суспільне явище	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Основні теорії (класична, людських відносин, мотивації, бюрократизації, загальна теорія систем) та школи (американська, європейська, японська) управління.	Усне опитування	
	Самостійна робота	Державна влада та державне управління	Презентація результатів	
	Лекція	Цілі та функціональна структура державного управління	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Формування «дерева цілей» державного управління	Вирішення практичних завдань	
	Самостійна робота	Типові моделі управлінських функцій для різних ланок державного управління. Юридичне оформлення та закріплення функцій державного управління.	Перевірка опорного конспекту	
	Лекція	Організаційна структура державного управління	Робота на лекції	
	Самостійна робота	Типи організаційних структур державного управління.	Презентація результатів	
	Лекція	Сутність і зміст управлінської діяльності	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Методи управлінської діяльності: морально-етичні, економічні, адміністративні; Психологічні аспекти в управлінській діяльності.	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Підготовка та прийняття рішень у державному управлінні.	Презентація результатів	
	Практичне заняття	Технологія процедури прийняття рішень у державному управлінні. Лобізм як механізм впливу на прийняття державноуправлінських рішень.	Розв'язок управлінських ситуацій	
	Лекція	Законність та відповідальність у державному управлінні	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Співвідношення законності, правопорядку, раціональності в державному управлінні.	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Контрольні механізми в забезпеченні законності. Дисципліна в забезпеченні законності: поняття, інституціональний і фактичний зміст.	Презентація результатів	
	Лекція	Контроль в державному управлінні	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Контроль, інституціолізований за гілками державної влади: парламентський, у системі виконавчої влади, судовий, конституційний. Президентський контроль..	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота студентів	Об'єкти, завдання, характер, види та структурно-організаційна форма контролю в системі виконавчої влади	Перевірка опорного конспекту	
Лекція	Ефективність державного управління	Робота на лекції		
Практичне заняття	Об'єкти порівнянь в оцінці ефективності державного управління.			
Самостійна робота	Ефективність діяльності державних органів і посадових осіб: поняття, критерії.	Презентація результатів		
Змістовний модуль 2. «Система органів державного управління України »				27
Засвоєння засад побудови системи державної влади в Україні та повноважень владних інституцій, що функціонують на різних рівнях управління; визначити організаційну структуру ВР України, Інституту президента, системи органів виконавчої влади; аналізувати систему органів державної влади в	Лекція	Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Конституція України про гілки влади в Україні.	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Верховна Рада України та державне управління.	Презентація результатів	
	Лекція	Інститут президента України: становлення, стан і перспективи розвитку	Робота на лекції	
	Самостійна робота студентів	Інститут президентства та державне управління.	Презентація результатів	
	Лекція	Система органів виконавчої влади України:	Робота на лекції	

Професійні компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Україні; визначення системи регіональних органів державного управління; оцінювання трансформаційні зміни в умовах адміністративно-територіальної реформи; визначення ролі місцевого самоврядування у державному управлінні; здійснення оцінки становлення інституту об'єднаних територіальних громад; визначити проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування.		загальна характеристика		
	Семінарське заняття	Законодавчі засади виконавчої влади в Україні.	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Взаємодія органів виконавчої влади з Президентом України, Верховною Радою України та органами місцевого самоврядування.	Презентація результатів	
	Лекція	Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Кабінет Міністрів України: структура і компетенція..	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Відносини Кабінету Міністрів України з Верховною Радою України і Президентом України	Презентація результатів	
	Лекція	Централізація та децентралізація державного управління в Україні	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Місцеві (територіальні) органи (підрозділи) міністерств у виконавчій вертикалі.	Усне опитування	
	Самостійна робота	Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції	Презентація результатів	
	Лекція	Міське самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	Робота на лекції	
	Семінарське заняття	Територіальна громада як суб'єкт і основний носій функцій у системі місцевого самоврядування.	Семінар - дискусія	
	Самостійна робота	Судова влада: поняття, сутність, особливості	Презентація результатів	
	Лекція	Реформування організаційної структури державного управління	Робота на лекції	
	Практичне заняття	Напрями вдосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду	Написання есе	
	Самостійна робота	Реформування організаційних структур державного управління в Концепції адміністративної реформи в Україні.	Презентація результатів	
Змістовний модуль 3. «Основи внутрішньої організації органів державного управління та організації управлінської діяльності в державному органі»				10
використовувати знання про сутність реформування організаційних структур управління при здійсненні службових; використовувати різні види комунікацій, моделювати комунікаційний процес для відповідного органу державної влади або органу місцевого самоврядування; працювати зі зверненнями громадян, використовувати прийоми та методи Public Relations.	Лекція	Організаційна структура органу державної влади	Робота на лекції	
	Самостійна робота	Інформаційно – аналітичні структури в органах державної влади та органах місцевого самоврядування	Презентація результатів	
	Практичне заняття	Зв'язки з громадськістю в системі державного управління	Ділова гра	
Загальна кількість годин з них: аудиторні самостійні		90 60 30	Кількість балів	64
Вид контролю			екзамен	36

Приєм і консультації по виконанню завдань щодо самостійної роботи студентів (СРС) проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Завдання СРС рахуються виконаними, якщо:

- виконані і здані в зазначені викладачем строки;
- повністю виконані (розкривають тему завдання);
- не мають логічних і розрахункових помилок;

– виконані студентом самостійно.

При умові невиконання одного із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами. Студент зобов'язаний виконати всі завдання.

Модулі проводяться викладачем у вигляді тестування або співбесіди.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

б) Політика курсу.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати в визначений викладачем час.

Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

7) Література.

Базова

1. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління. Навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. - К.: Міленіум, 2003. - 256 с.
2. Державне управління: Словник-довідник /Уклад.: В.Д.Бакуменко (керівник творчого колективу), Д.О.Безносенко, І.М.Варзар, В.М.Князев та ін.; За заг. ред. В.М.Князева, В.Д.Бакуменка. - К.: Вид-во УАДУ, 2002. - 228с.
3. Теорія та історія державного управління: навч. посіб. / Г. С. Одінцева [та ін.]; заг. ред. Г. С. Одінцева, О. Ю. Амосов; Національна академія держ. управління при Президентіві України. Харківський регіональний ін-т держ.управління. - К.: Професіонал, 2008. - 288 с.

Допоміжна

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления : Курс лекций. – 2-е изд. доп. – М. : Омега-Л, 2004. – 584 с.
2. Балашов А. Організація структури в системі державного управління як важлива ланка реалізації державної політики // Актуальні проблеми державного управління : Зб. наук. пр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2004. – № 3 (19). – С. 207-217.
3. Державне управління в умовах інтеграції України в Європейський Союз : Матеріали наук.-практ. конф. / За заг. ред. В.І. Лугового, В.М. Князева. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 392 с.
4. Державне управління : Слов.-довід. / Уклад. : В.Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д.О. Безносенко, І.М. Варзар, В.М. Князев, С.О. Кравченко, Л.Г. Штика; За заг. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
5. Державне управління : теорія і практика / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 432 с.
6. Державне управління : філософські, світоглядні та методологічні проблеми : Монографія. / Кол. авт.; За ред. д-ра філос. наук, проф. В.М. Князева. – К. : Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. – 320 с.
7. Державне управління : Навч. посіб. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна, Л.Ю. Гордієнко; за ред. А.Ф. Мельник. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2004. – 342 с.

8. Державне управління : основи теорії історія і практика : Навчальний посібник / За заг. ред. П.І. Надолішнього, В.Д. Бакуменка. – Одеса : ОРІДУ НАДУ Магістр, 2009. – 394 с.
9. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління : Навч. посібник. – К. : ЗАТ НІЧЛАВА, 2000. – 280 с.
10. Кальниш Ю.Г. Політична аналітика в державному управлінні : теоретико-методологічні засади : Монографія. – К. : Вид-во НАДУ, 2006. – 272 с.
11. Менеджмент в державному управлінні : Навч. посіб. / В.П. Петков, О.О. Соломенчук, С.В. Петков; За заг. ред. д-ра юрид. наук В.П. Петкова. – Запоріжжя : Юрид. ін-т МВС України, 2001. – 303 с.
12. План модернізації державного управління : пропозиції щодо приведення державного управління та державної служби України у відповідність із принципами і практиками демократичного урядування / В. Афанасьєва, А. Вишневський (кер. авт. колективу), Р. Гекалюк [та ін.]; Під заг. ред. Т. Мотренка. — К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2010. — 320 с.
13. A Public Service Wide E-Learning Pilot Project. A Program Managed by the Canada School of Public Service. Campus direct, 2005. – Режим доступу : www.myshool-monecole.gc.ca.
14. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.1./ за заг. ред. В . Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 646 с.
15. Історія держави і права України: акад. курс: у 2-х т. Т.2./ за заг. ред. В . Я. Тація, А. Й. Рогожина. - К.: Ін-Юре, 2000.- 577с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека юриста. URL: <http://lawbook.by.ru/>(дата звернення 05.10.2018)

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>